

ERDELYI ÉLET

POLITIKAI,
TÁRSADALMI,
MŰVESZETI ÉS,
KÖZGAZDASÁGI.
HETILAP

A választás tiszta lesz, csak a jelöltek ne legyenek smucigok.

Győződjön meg saját érdekében utó'érhetetlen versenyképességemről

Plesz Gyula cég Arad Mélyen leszállított árak

Központi női felöltő és ruha nagyáruházában a színház hátsó bejáratával szemben. Női szőrmebundák és télikabátok óriási választékban minden elfogadható árral lesznek kiárusítva. *****

AZ

ARADI KÖZLÖNY

Erdély leg-
régibb, legolvasottabb és
legelterjedtebb napilapja!

Elismerten legszebben
mos, vasal, fényez

Buttinger Teréz gőzmosódája

Arad, Str. Consistorului 35
(volt Batthyányi-ucca)

HAZAK vételét és el-
adását özvetiti

Herzog Sándor

Str. Bratianu 15. (Weitzer-ucca)

Muzsai József

ARAD,
színházzal szemben

ÖLTÖNY, TRENCH-
COATS, ULSTER

Legjobb- és legolcsóbb!

„Elida“ hó- és sárcipőjavítás
Mikes Kelemen-ucca 3. szám alatt.

Kül- és belföldi gyógy-
szer különlegességek

VOJTEK gyógyszertár

Bevásárlás előtt tekintse meg

Szántó és Komlós

ruhanagyáruház szenzációs ki-
rakatait. — Mélyen leszállított
árak. Mérték utáni rendelések
gyorsan, pontosan és megbizha-
tóan eszközöltetnek. Szenzációs
nagy raktár iskolaöltönyökben.

ARAD, Színházépület.

Industria Textile
Aradana S. A.

Aradi Textilpar R. T.

Fonóda, szövőde, festőde, fehéritő
Távirati cím: Textilarad. Tel. 758.

ASTRA

Prima Fabrica Romana de
Vagoane și Motoare S. A.

Capital lei 200,000.000 Deplin var-
sat. — Direcțiunea Generala:
București, Str. Lascar Gatargiu 11.

UZINELE IN ARAD.

Adresa telegr.: „VAGONASTRA“.
REPREZANTANȚA GENERALA:
Societate Anonima Romana
de Investitii și Furnituri. —
BUCUREȘTI, Strada Paris 4 bis.

Hó- és sárcipők

szakszerű javítását, ugyszintén cipő-
ket mérték után legolcsóbban készít

HAJAS FERENC, VOLT ATTILA-TÉR 3. SZÁM.

A legmodernebb fürdőberendezések és vízvezetéki javításokat jutányos áron kész

LUKÁCS Str. Bratianu 19. (Weitzer János-ucca)

Lomási

Erdőipar Rt

Központi iroda: Arad, Bule-
Regele Ferdinand I. No. 4. Sü-
göncim: Lomási Arad. Telefo-
128, 333, 618. Képviselő: Buc-
rești, Str. Arcului No. 7. Tele-
53—76. Galați Str. Col. Bovle 2
Gyártmányok: Mindenfajta fa-
részaru tölgyfából és puhafából
(deszka, gerenda stb.) talpfá-
sürgönypóznák, dongák, tűzif

Arad-Csanádi Gazo Takarékpénztár R. T.

Központ: Arad, Bul. Reg. Perdinand
Sürgöncim: Banccenad. Telefon 11. s
Városrészi fiók: Grădite-Ujtelep, C
Bihorulul 28. Vidéki fiókok: Buter
Körösbökény, Cermeiu-Csermő, Ine
Borosjenő, Chișineu-Kisjenő, Rovine
Magyarpécska, Șebiș-Borossebes, Z
rind-Nagyzerind, Vinga.

Uj fűszer- és csemege- üzlet!

Tisztelettel tudatom, hogy a
Strada Bratianu (Weitzer-ucca)
sarkán volt Éles Ármin-féle
helyiségben egy, a mai igé-
nyeknek megfelelő

fűszer- és csemegeüzletet
nyitottam.

Uj vállalatomhoz a t. közön-
ség b. pártfogását kérem.

Teljes tisztelettel

ÉLES LILY

ERDÉLYI ÉLET

TÁRSADALMI, MŰVÉSZETI, KÖZGAZDASÁGI ÉS POLITIKAI FOLYÓIRAT
XIX. ÉVFOLYAM 5-6. SZÁM. FÖSZERKESZTŐ: GELLER ÖDÖN

A harc első óráiban.

Irta: **Spectator.**

A Mngyar Párt intéző bizottsága az önálló lista mellett döntött. Meghajolt a tömeg akarata előtt és átvette ennek lelkes elszántságát. Meg kell állapítanunk ez örvendetes tény kapcsán, hogy *a tömeg óhajait az Erdélyi Élet érezte meg legelőször és ő adott először hangot az önálló lista szükségességének.*

Nem is tehetett másképen, ha mint sajtóorgánum, ha mint független és elfogulatlan szemlélője az adott helyzetnek a közérdeket kívánta szolgálni. Természetesen senki nem utasította volna vissza a politikamentes és egységes lajstromot, ha az a való viszonyoknak megfelelően készülhetett volna. Senkisem keresi a harcot szívesen, ha nincsen reá égető szükség. A harcot választottuk, mert a valódi békének megfelelő döntés nem volt lehetséges.

Vitatlan igazság, olyan helyzet érlelődött meg, amely után a Magyar Pártnak csak az önálló listával való keserves harcot lehetett választania, pedig jól tudja, hogy a kormányhatalom ígéreteivel és programjával ellentétben meghamisították Aradvárosának, mint választási egyednek mai na-

pig zavartalan eredeti jellegét. A városhoz csatolt román községek, de még inkább az irányzatosan összeállított választási jegyzék az igazi magyar Aradot román Nagy-Araddá varázsolták át. De ha a magyar választók száma százszor is csak 48, vagy 42, sőt talán ennél is kevesebb %-ot jelent, még akkor is nem volt más becsületes tenni való számunkra, mint a töredékes eredményt ígérő és független harc vállalása. Az aradi magyarságot a végtelékig elkeserítette a mai kormányzati uralom általános és városi működése. A kisebbségi jogok kérdésével üzött méltatlan játék és az aradi interimár bizottság egyesztendő s tatárjárása olyan megalázó sérelmeket és annyi veszteséget halmozott fel, hogy még a politikamentes közös lajstrom esetén is személyi tekintetben jelentős követelményeket kellett volna felállítani. A helyzetet azonban teljesen elmérgesítette az a körülmény, hogy paktum esetére az uralkodó kormánypárt mindössze tizenkét helyet ajánlott fel a városi tanácsban és mindössze egy helyet az állandó választmányban a magyarságnak. Ennek elfogadása természetesen a caudiumi iga alá való vonulást

jelentette volna. Városunk nemzetiségi, művelődési, vagyoni, adózási viszonyainak megfelelően egy igazi népkormány idején a magyar többségnek a városi tanács és állandó választmány háromnegyed részét kellene kapnia és a város polgármesterének is magyarnak kellene lenni. Ez fel lenne meg a nép-kormány programjának, a gyulafehérvári határozatoknak, a kisebbségi egyezmény jellemének, a demokrácia követelményeinek és az általános jog parancsának. De mert ez csak jámbor óhaj, minden más százaléku paktum megalkuvást jelentene és ha már megalkuvásról volna szó, ennek a megalkuvásnak nem volna szabad a tökéletes megalázás jeleit mutatnia. Tizenkét hely a városi tanácsban, egy hely az állandó választmányban megalázás és nevetségessé tétel, amikor tizenkét felkinált magyar hely csak egyel kevesebb, mint amit a románság liberális és avarescanus részének ígérnek, egy magyar hely az állandó választmányban pedig ugyanannyi, mint amennyi a liberális töredéknek jutna.

Az általános és várospolitikai helyzet ilyen alakulása, a kormányzó párt legutolsó ajánlata

Rögtön szépít a világhírű MARGIT crem

• Dr. Földes és Hehs cégtulajdonosok: Hehs örökösök •

tehát joggal háborította fel a magyar párt intéző-bizottságát. Inkább kevesebb taggal vagy semmiféle képviselettel, kevés taggal bent és képviselet nélkül künn, szilárd ellenzéki magatartást tanusítani, mint egy paktummal megalázott, legyöngített, fejbólintó csoporttai szentesíteni a mult ádáz büneit és fedezni a jövő kétségtelen egyoldalúságát — ez volt a döntés lélektani alapzata. Így a Luțai-társaság megkapta méltó válaszát és bizonyára meg fogja kapni éber ellenzékét is a tanácsban, bármilyen kis töredékben vonul is be az egész világ előtt nyilvánvaló botrányképen a magyar Aradvárosának magyar polgárságának képviselése. De rajtunk áll, hogy mint fényes többség verekedjük be magunkat a torony alá. Ha majd az aradi Magyar Párt minden erejét megfeszíti, ha a lelkes tüzével felgyújtja a szociális alapon álló magyarságot s harei rendületével magával ragadja a mélyen elégületlen román ellenzékét is, úgy könnyen megszerezheti a lehetőséget, hogy a városházán diktáljon. Nem kell egyéb, mint komoly és bátor küzdelem. Nem szükséges más, mint fegyelmezett összetartás. Feljünk meg gondosan a feltételeknek.

Egygyőzelmet máris arattunk. Az egy évnél hosszabb ideje garázdálkodó rendszer azt a számítást, hogy a magyarság minden elszenvedett méltatlanság után is birka türelemmel vállalja a most uralkodó áldatlan állapotokat és a nemzeti-parasztpárt giganturájának fényes politikai sikert fog biztosítani, tökéletesen lehetetlenné vált. Az aradi hatalmasok halomlégvára és álma omlott össze; Bukarestben megtudják, hogy az aradi óriások sáfarkodása milyen türhetetlenné

vált. Az aradi celebritások nem nagyon utazhatnak ezentúl kevélykedve, büszkélkedve és hitelképecen Bukarestbe. Bizonyára ott is megértik és megértetik, hogy Aradon sokat rosszul csináltak s a kritikának volt igaza, nem pedig a hivatalos beszámolóknak. Egyáltalában csodálkozunk az aradi kiskirályok politikai izlésének és politikai önbirá-

latának teljes hiányán. Az Aradon történtek után igazán nem lett volna szabad nekik és nem lett volna szabad ilyen módon közeledni a magyarsághoz. Elvégre még van emlékezet, érzékenység, büszkeség, gerincméltség a világon. Erre gondolni kellett volna ő nekik, hiszen nem rég még ilyesmikkel kevélykedtek.

Sikkasztással és okirathamisítással vádolják a városi gépüzemek főtisztviselőit.

A gépüzemi ellenőr szenzációs feljelentése. — A házi vizsgálat a megvádoltak ártatlanságát állapította meg.

(Arad. Az „Erdélyi Élet“ *ludósítójától.*) A napilapok csak röviden és nevek említése nélkül emlékeztek meg arról a szenzációs feljelentésről, amelyet a városi gépüzemek egyik főtisztviselője tett a város vezetőségénél több főtisztviselőtársa ellen. A súlyos vádakat tartalmazó feljelentés — mint már most megállapítást nyert — nem egyéb, mint bosszu műve s a feljelentő tisztviselő hamarosan a bíróság előtt lesz kénytelen felelni cselekedtéért. Az érdekes ügy részletei a következők:

Néhány héttel ezelőtt dr. Luțai Cornelhoz, a város interimár bizottságának elnökéhez egy súlyos vádakat tartalmazó feljelentés érkezett, amelyej *Mosorca* Bozsidár gépüzemi ellenőr irt alá. A feljelentés elsősorban *Jac* Jenő főkönyvelő ellen emel vádat azon a cimen, hogy

hamisított nyugta segítségével pénzt vett fel a gépüzemi pénztártól egy bucurestii hivatalos utiköltéseiként, akkor, amikor ezt az utat meg sem tette.

A nyugta alá — mondja a felje-

lentés — *Jac Kaufman* Kamil akkori gépüzemigazgató nevét hamisította. Hasonló vádat emel a feljelentő *Bozgan* József pénztárnok ellen, aki ugyancsak hamisított nyugta segítségével — egy meg nem tett resicai ut költségeit vette fel. *Mosorca* végül kijelenti, hogy több hasonló manipuláció történt, amelynek részint a két főtisztviselő, másrészt *Demian* gépüzemi alkalmazott s más üzemi főtisztviselők a tettesei.

A feljelentés természetesen nagy meglepetést váltott ki a város vezetőségének körében és *Luțai* dr. elnök elhatározta, hogy ő maga jár utána a tényállás megállapítására. Néhány nappal a feljelentés beérkezése után az elnök báró *Exterde* Kálmán városi számvevő kíséretében kiszállt az üzemeknél és vizsgálatot tartott. *A tüzetes vizsgálat a súlyosan megvádolt tisztviselők teljes ártatlanságát állapította meg.* Minden a legnagyobb rendben volt. A város vezetősége ekkor napirendre tért az ügy felett.

Mosorcát azonban nem elégitette ki ez a befejezés. *Ezért újra*

IVETTE

mosóselyem
az idei
divat

megtette feljelentését, amelynek egy példányát a királyi ügyészségnek küldötte el, kérve a bünvádi eljárásnak hivatalból való megindítását. A város vezetősége az újabb feljelentésre elhatározta, hogy megindítja a hivatalos vizsgálatot, dacára annak, hogy már egyizben meggyőződött a megvádolt főtisztviselők ártatlanságáról, nehogy azzal vádolhassák a várost, hogy el akarja tussolni az ügyet. A vizsgálat levezetésével Velcsov Géza dr. helyettes elnököt, Borneas Gyula dr. képviselőt és Dunca Károly főszámvevőt bízták meg, akik a közeli napokban megkezdik munkájukat.

Városi körökben sokat pertraktálják az esetet, amely azért is érdekes, mert Mosorca ellenőr éppen az általa feljelentett kollegáknak köszönhelte állását. Beszélgetést folytattunk a megvádolt főtisztviselőkkel, akik kijelentették, hogy a vizsgálat megtörténte után engedélyt kérnek a város vezetőségétől és bíróság elé állítják a rágalmazó gépzemi ellenőrt.

Saját készítményű

BUTOROK

szolid árak mellett állandó raktára

BARICZ butor-üzletében

Piața A. Iancu (Szabadság-tér) 15.

Egy „jó” üzlet eredményeként le- tartóztattak egy közismert aradi fiatalembert.

Bünvádi feljelentések keresztretjvénye.

(Az Erdélyi Élet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt feltűnésteltető jelenet történt az aradi állomáson. A Simeria felől érkező vonat utasainak egyikét, egy aradi magántisztviselőt az állomási rendőrség egyik tisztviselője szólította meg:

— Goszpoda urhoz van szerencsém?

— Igen — válaszolta meglepetten a tisztviselő.

— Akkor kérem kövessen. A rendőrség tisztviselője vagyok és parancsom van az ön elővezetésére, mert lopás miatt bünvádi feljelentést tettek uraságod ellen.

IVETTE
csak akkor valódi, ha
IVETTE - TRAVIS
szelvényvel van ellátva

A közelben levők, akik ismerték a magántisztviselőt, meglepetten vették tudomásul a dolgokat, miután

a szóban forgó Goszpoda I. az aradi Kornis Zsigmond és Márton cég tulajdonosainak rokona,

aki a cég alkalmazásában áll. A pályaudvari jelenetnek igen érdekes előzményei vannak, amelyeket az Erdélyi Életnek az alábbiakban sikerült összeállítani.

Néhány héttel ezelőtt *Jakabffy* Hugó temesvári mérnök megjelent az aradi Kornis Zsigmond és Márton cégnél és előadta, hogy jövedelmező üzlethez szeretné megszerezni társulását.

A mérnök elmondotta, hogy sikerült felfedeznie Szimeria közelében olyan földanyagot, amely gazdag szilikát tartalommal ren-

delkezik. Ez az anyag nagyfontosságú a festégyártásban, az országban eddig nem sikerült rá szert tenni és drága pénzért Németországból kellett hozatni. Így tehát óriási vagyont jelent az üzlet. *Jakabffy* át is adott egy mintát, amelyet a cég vegyelemezett. A vegyvizsgálat teljesen igazolta a mérnök állításait, az üzlet tényleg nagyarányúnak mutatkozott.

Létrejött a megállapodás, a felállítandó üzemhez szükséges pénz felét a Kornis-cég adja, a másik felét a mérnök. A Kornis-cég megbízottjaként Goszpoda I., a cégtulajdonosok egyik rokona utazott Simeriára. Hamarosan megkezdődött az építkezés. Kornisék küldték a pénzeket a modern, új gépek beszerzésére, a munkások fizetésére és más kiadásokra. Csak

a mérnök nem fizette be részét, sőt egyre követelt pénzt a maga számára is.

S emiatt gyakran voltak összetűzések közötté és Kornisék érdekeit védő Goszpoda között. Az aradi cég közben egy másik fedezést tett.

A mérnök által bemutatott minta és a tényleg kitermelt anyag között nagy differencia mutatkozott az utóbbi terhére, úgy hogy a kitermelés már nem látszott rentabilisnak.

Sürgöny ment tehát Goszpodának, csomagolja össze a cég

IVETTE

kapható minden
jobb divatúru
üzletben

tulajdonát képező dolgokat és utazzon nyomban haza. A parancsra a tisztviselő azonnal eleget is tett. Amikor Jakabffy tudomást szerzett a történetéről,

feljelentést tett Goszpoda ellen lopás címén,

azzai az indokolással, hogy az ő tulajdonát képező anyagot is magával vitte.

Ez volt az érdekes előállítás előzménye.

Gospoda az éjszakát a rendőrségen töltötte és csak másnap reggel sikerült Kornisnéknak tisztázni a helyzetet

és kieszközölni a szabadlábrahelyezést. Az ügyben a nyomozás még folyik. Beszélgetést folytatunk a megvádolt tisztviselővel, aki kijelentette, hogy rövidesen viszontfeljelentést tesz a mérnök ellen, csupán azt várja, hogy a mostani nyomozás befejeződik. Mennyit fizetett rá a Kornis-cég az üzletre, nem tudni még, kereskedői körökben mindenestre érdeklődéssel várják az ügy fejleményeit.

— *Bel- és külföldi sikerei után árthat-e már Titulescunak egy ellenzéki támadás?*

Felelet:

Egy hatalmas szál bikaerősnek látszó paraszt állít be az ügyvédhez.

— Ügyvéd ur, tessén engem az asszonytól elválasztani.

— Aztán milyen címen akar etválni?

— Azon a címen, hogy tegnap este irtóztatón fejbevégt az asszonyt a kapavassal.

— Nana, nem lehetett az a fejbevégtés olyan irtóztató, hiszen nem is látszik.

— Nem-e? Tessén csak megnézni azt a kapavasat.

Arad város vezetősége leszállítja a villanyárakat.

Érdekes ügyben dolgozik az utóbbi időben Aradváros vezetősége. Arról van ugyanis szó, hogy a város a legközelebbi jövőben lényegesen olcsóbbá teszi a villanyáramot, úgy a maga, mint a közönség számára. Néhány évvel ezelőtt az aradi villanygyár azt a kérést terjesztette a város vezetősége elé, engedje meg, hogy a villanyáram árát felemelje, miután nagyarányú befektetéseket eszközöl a hálózat kibővítése céljából. A gyár kötelezte magát annak idején arra, hogy amint a befektetés amortizálódik, nyomban leszállítja az árakat a régi nivóra. A város hozzájárult az áremeléshez és a villanygyár megkezdte a felemelt díjak inkasszálását.

Azóta több év telt el, a gyár által eszközölt befektetés már régen amortizálódott, de a villany ára a felemelt díj maradt. Senkisem törődött az ügygel, s talán már régen el is felejtették, hogy a kikötés egyáltalában létezett. Amikor Lutai Kornél interimár bizottsági elnök átvette a város vezetését, magához kérte a villanygyárral kötött szerződés aktáit és megállapította, hogy a gyárnak már régen le kellett volna ismét szállítani az árakat. Érintkezésbe lépett a gyárral és hosszas megbeszélést folytatott Méllinger József igazgatóval, aki kérte, hogy a város engedélyezze az eddigi áramdíjakat, dacára annak, hogy a gyár újabb befektetést nem eszközölt. Az interimár bizottság elnöke a díjak ügyébe szakértő bizottságot delegált, amely megkezdte a tárgyalásokat a villanygyár képviselőivel és amely most

új szerződést készül kötni a gyárral.

A város vezetőségének célja mindenképpen olcsóbbá tenni a villanyt. Egyrészt a közvilágítás számára, miután felakarja emelni az uccai lámpák számát és azokban az uccákban, ahol nem megfelelő a közvilágítás, nagyobb számú lámpát helyez el. Ehhez azonban feltétlenül szükség van a díjleszállításra, miután a jelenlegi árak mellett a város évenként öt millió lejt fizet ki villanyáramért. Másrészt a város a közönség számára is olcsóbbá akarja tenni az áramot és ezért a díjak megállapítására kiküldött bizottság elsősorban azt követeli, hogy a gyár szállítsa le az árakat a régi nivóra. A tárgyalások még folynak, azonban remélhetőleg hamarosan sor kerül a villanyáram díjának leszállítására. Mi a magunk részéről a városnak eme akcióját csakis helyeselhetjük, mert arról van szó, hogy a száz és százféle tettel sújtott közönség helyetén enyhítsenek. Egyetlen városban sem oly magas a villanyáram díja, mint éppen Aradon és ezért semmiképpen sem indokolt, hogy a gyár vezetősége az eddigi árakat akarja érvényben tartani. A világítás a közszükségleti cikkek közé tartozik és ezért egészen természetes, hogy a hatóságok kötelessége az árak megállapítása. Aradon annál is inkább áll ez a helyzet, miután a villanygyárral kötött szerződés értelmében a városnak jogában áll az árakat megállapítani.

Legjobban étkezhet
a Központi <sup>volt Ujság-
író Klub</sup>
éttermeiben.

„Victoria”

cipőüzletében, a főpostával átellenében, férfi, női és gyermekcipők kaphatók kedvező részletre is.

Arad legkellemeesebb szórakozó helye a Városi Kávéház!

Segítség!

Aradi kivándorlók kétségbeejtő helyzete Délamerikában.

*Igen tisztelt Szerkesztő ur
Kedves Barátom.*

Tele vagyunk bajjal, keserű jajjal, a szerencsés kevesek kivételével mindenki csak panasz-kodik, hogy hiába az ámbitió, a szorgalom, hiába a munkakedv, mígkor nincs eredmény, nincs lát-

IVETTE

**mosóselyem
az idei
divat**

szat, sokaknál még a munka alkalom is hiányzik. Nem esoda, ha a dolgozni akaróban és abban aki munkájától eredményt, boldogulást vár, ebben a szerinte kilátástalannak ítélt helyzetben feltámad a vágy, amit a lelketlen hajózási vállalatok és mindenre kapható lélekkufár ügynökei hangzatos reklámjaikkal, csábító ígéreteikkel akarássá fokoznak s végül elhatározássá érlelnek: ki az Új világba, a lehetőségek országába, ahol a munka egyértelmű a becsülettel, a szorgalom a boldogulással.

De az Egyesült Államokba a bevándorlási kvóta miatt nem lehet kijutni. A kivándorlási irodák azt hirdetik tehát: Amerika Dél-amerika is; sőt ott most kezdődik az a folyamat, ami az Egyesült Államokban ezelőtt 30—40 évvel volt; a délamerikai államokban még könnyebb a boldogulás, mint az Egyesült Államokban, mert nem annyi az ember, tehát több a lehetőség az elhelyezkedésre, a boldogulásra.

Ván egy jó barátom, akivel a fenti értelemben sokat beszél-tünk s elhatároztuk, hogy kivándorlunk. Én még haboztam, csak nehéz mindentől elszakadni, amihez az ember szive hozzá van nőve! A barátom türelmetlenebb volt, egy szép napon, nem is olyan régen, neki vágott a nagy utnak s mert a körülmények úgy hozták: Brazíliába vándorolt ki.

Majdnem „biztosra“ ment, ígérettel, jó ajánlásokkal el volt látva (de kevés pénzzel). Megvallom, mehezen vártam tőle a jó hirt, hogy mikor indulhatok, mert csak az indulásom napját tartottam bizonytalannak, de a nekiindulásomat biztosra vettem.

S ma kaptam tőle egy megdöbbentő levelet, ami a szívembe markolt, ide csatolom a levelet, kérlek add ki lapodban, olvassák

IVETTE

**csak akkor valódi, ha
IVETTE - TRAVIS
szelvényvel van ellátva**

százan, ezfen, hátha lesznek olvasói között, akik szintén kivándorolni szeretnének, akarnak, tán már az előkészületeket is megtették. Ha csak egyetlenegy akad, akit a levél őszinte hangja vissza riaszt a kalandos reménykedéstől, már jót tettél a levél nyilvánosságra hozatalával.

Ismerem a barátomat: igyekvő, becsületes, energikus ember, ha az ilyen kétségbeesett sikoltással kérlek: maradjak, ne induljak Délamerikába, akkor nem

lehet, nem szabad még a tervvel sem foglalkozni; akkor minden betű igaz, amit irt s akkor én is azt izenem általad mindenkinek: maradjon itthon, ha nem akarja szándékosan önmagát és övéit a romlásba dönteni.

De im itt a levél, beszél az magáért:

Ígéretemet, sajnos, csak most tudom beváltani. Nem hanyagságból, de a kényszerítő körülmények miatt.

Egyelőre most is csak röviden, de nemsokára vagy részletes levélben, vagy pedig személyesen, otthon fogok beszámolni itteni élményeimről. Ezideig nem tudtam, mert, hogy egészen őszinte vagyok, még egy bélyeg ára is hatalmas, szinte ismeretlen fogalomszerű tőke volt számomra. Sajnos, így van.

Rezümében tehát:

Bár maradtam volna otthon!! De ha már itt vagyok, minden erőmmel azon fogok dolgozni, hogy hazamehessek.

Kedves Barátom, tegyen le kivándorlási szándékáról. Maradjon otthon. Maradjon meg urnak, embernek, intellektuelnek otthon. Ide (Dél-Amerikába) nehogy kivándoroljon! Kötetek kellenének, hogy az itteni viszonyokat kellőképpen ismertessem. Rémes! Borzalom! Siralomház! Sárgaláz, hi-

IVETTE

**kapható minden
jobb divatú
üzletben**

deglelés, bisu, moszkito; forróság, tropusi zápor, nyomor, éhség, rabszolgasors, munkanélküliség, kétségbeesés, céltalan és eredménytelen csavargó-sors, embertelen bánásmód, szélhámos hadsereg, idegen-légio mint utolsó lápis refugii, Istenverés, visszhangtalan jaj, kórház, hajléktalanság, hazátlanság, önvád, átok, — minden, minden, amire már nincs is jelző: ez Délamerika és ez különösen Brazília.

Maradjon otthon. És beszéljen le mindenkit, aki csak gondolatban is foglalkozik a kivándorlással. Kérem, világosítsa fel a még kivándorolni óhajtó szegény hasonszórú embereket, hogy ez itten nem Amerika. Egy szörnyű tévedés! Ez Dél-Amerika!

Ha pedig mégis elindul valaki, hozzon magával annyi pénzt, amennyi elég ahhoz, hogy menten visszaforduljon a kikötőből. Mert boldog ember az, aki ezt megteheti. Aki nem, az elveszett: belesodródik a többi sokezer nincstelennek táborába és hiába klált, hiába a sok jaj, itten van és nehéz, nagyon nehéz innen visszamenni. Mert nem igaz, hogy itten nincsen munkanélküliség. Nem igaz az, hogy otthon rosszabbak az állapotok. Otthon, Romániában arany minden ehhez képest. De ezt otthon nem hiszik el az emberek, mert én sem hittem volna el. S ha már valakibe belebujt az ördög, az jönni akar, az jön is. Itt azután keserüen látja az ellenkezőjét annak, amit óhajtott. Ide mindenki egy bizonyos „biztos tervvel“ jön. Itt aztán lecsuszik. Orvos, mérnök, hivatalnok, gépész, nyugdíjas, nap-számos, gyári munkás.

Mert: Elindul egy kivándorló; eladja azt a keveset, amiye van, hajóra ül. Három hétig kap innenni; kap szép tiszta ágyat; erkölcsstelenkedhetik a hajón bisgromoboj. Aztán kiszáll a hajóból. Vége a pünkösdi királyságnak. Megérkezik a kikötőbe. A hajóstársaság már kevésbé udvariasan partra teszi. A parton aztán: ezer és ezer honfitárs, emigránsok, ismerőskeresők. Sirás, komoly, nagy emberek könnyezve panaszkodnak. Nincs vége a sok „miért jöttek“-nek. Munka nincs. A gyárak állnak. Lakás, koszt, drága. Forduljanak vissza! Aztán hajrá! munkakeresés. Utolsó fillérjeit leadja a lelkiismeretlen közvetítőknak. Ezer kivándorló közül aztán 10 elhelyezkedett, úgy ahogy. Egy vagy két hétre. Aztán kezdődhetik megint előlről a kálvária-járás.

Aki esetleg pénzzel jött, talán vesz valamit, kezd valamit, vegetál. A zöme a kivándorlóknak azonban nyomorog. És szégyenli haza megírni. És 5 évben egyszer ha valamelyik hazamegy. 500 Dollárral. Azt mondja, hogy 5000-el jött. De ez is csak kivételes eset.

Mit irjak még? Rio de Janeiroban egy városrészt a tengerparton leromboltak. A romokban kivándorlók laknak. De otthon talán ezt sem hiszik el. Már azért sem, mert haza a szerencsétlenek azt irják, hogy jól megy. Hiszen a családomnak én is azt írom. (Elvégre én is kivándorló vagyok.)

Maradjon otthon! Kedves Barátom, maradjon otthon! De ha mindenáron ki akar vándorolni, Dél-Amerikába semmi szin alatt

se jöjjön; még akkor se, ha — mint nekem — barátok vagy ismerősök irják, hogy állásra jön. (Itt különben „állás“ nincs kivándorló részére, legfeljebb „munka“, keserü, verejtékes munka.)

Ujból: maradjon otthon! Ne jöjjön Dél-Amerikába! Én is hazamegyek. Még nem tudom hogyan, de haza megyek. És otthon örülni fogok, ha szalonnát eszem kenyérral. Itt, ahol 45—50 fokos a meleg, hidegek az éjszakák, nyakon öntenek a tropusi záporok, nem hagynak aludni a moszkítókat, örülök, hogy még úgyahogy vagyok. Habár már csak 49 kiló vagyok, A szinem, ruganyosságomat már kivette belőlem a klíma, a nyomor, a koplalás. (Bizony, jó volna egy kis szalonna kenyérral!) Nem tagadom. nyomorban vagyok. Nevetséges nyomorban. Keresetem nincs, pénzem nincs, ambicióm, energiám fogytán, elkeseredésem a tetőfokon. Vajjon ki fogok-e innen szabadulni? Vajjon viszont látom-e családomat, kedves barátaimat? Reménytelen jaj, talán el is vész Brazília őserdeiben.

Maradjon otthon, ne jöjjön! Ha lehet, még irok, — ha Isten megsegít, személyesen bővebben!

Hó- és sárcipő,
valamint autógummi szakszerű javítását pon-tosan vállalja

BARABÁS JÁNOS
Arad, Strada Eminescu No. 27.
(Deák Ferenc-ucca)

Olvassa és terjessze az
„Erdélyi Élet“-et.

Gőzfürdő nyitva nőknek: kedden egésznap és pénteken délután, férfiaknak: keddet kivéve minden nap délelőtt, de szombaton délután is. —o— Kádfürdő ujonnan berendezve mindennap reggeltől estig. —o—o—

SIMAY-FÉLE
Artézi fürdő

A magyar Coriolán.

Irta: Spectator.

A magyar és a román közvélemény, különösen politikai és irodalmi része, nagy élénkséggel foglalkozik Szabó Dezső coriolánusi fenyegetőzésével és nemzetcsereelő szándékával. A magyar közvélemény inkább humoros oldaláról

IVETTE

mosóselyem
az idei
divat

fogja fél a dolgot, a román közvélemény a történelmi idealizmus álláspontjáról. Egyiknek sincs igazi tárgyilagos talapzata. Szabó Dezső inkább irodalmi indítékokból és céhbéli elgondolással, azt lehet mondani: műveszi eszközökkel épít fel magának egy tragédiát, amelyben kéjelegve hempereg és amelyből valószínűleg nagyobb baj nélkül fog menekedni. Szabó Dezsőt ifju tanár korában ismertem meg és azóta meglehetősen figyelemmel kísérem legtöbbszőr kusza és szeszélyes életvezetését. Hiszen az első pillanatban láttam kétségbevonhatatlan tehetségét; aztán kiváltképpen szeretem az együgyűeket, ha nem veszedelmesek és a bolondokat, ha tehetségesek. Azt hittem, bele látok lelkébe és műhelyébe. Szabó Dezső mérhetetlen egocentrizmusos, önimádatos, hiúsággal, uralkodási vágygal terhelt ember; tehetsége is szélsőséges; földrengésszerű, erősen hevített, érzéki, friss benyomásokra könnyen hajló. Mindenkép szertelen, aki a gyakorlati világban csak időről-időre érhet el sikereket és nem szabadulhat ki folytonos harcok vonzásából. Törvénytelen tehetség, aki művészetét sem tudja zavar nélkül igazi tisztaságában kifejtetni, a politikában pedig teljesen hasznavehetetlen. Ezért vannak csak elfogult rajongói

és nagy számmal keserü ellenségei. Olyan, mint a kazán, amely nagy energiákat szolgáltat, de nem mindig hajt közüdvre szolgáló gépeket; forrósága miatt a robbanási veszély állandósága miatt csak kevesek tudnak közelébe jutni. Egész élete csapongás, dohogás, gőzölgés. Volt szociálista, keresztény elfogultságú fajvédő, volt pogánykodó, románfaló, antiszemita és zsidóbarát, most pedig megpróbálja, hogy nemzetet cseréljen. Hütlén gyermek, hütlén testvér, hütlén szerető, hütlén barát, igen sokszor és nehéz megállapítani, mikor irodalom az ő művészte, mikor forradalom az ő politikája és mikor egyéni lirizmus a botránya.

Egy azonban kétségtelen. Borzalmas erőt, könyörtelen tehetséget és kihívó vakmerőséget áraszt, sőt tét tulajdonaival bátran száguld nemes és nemtelen káprázatok után. De akár jót, akár rosszat, akár nemeseit, akár nemtelet cselekszik,

IVETTE

csak akkor valódi, ha
IVETTE - TRAVIS
szelvényvel van ellátva

minden szaván és minden tettén ott ragyog valami félelmetes nagyság és valami szent örület. Irodalmi művészte pedig minden zavarból és minden válságból diadalmasan birkózza fel magát. Egy táltosi mentsége mindenkor van: emelkedései és bekásai idején mindig ott volt a tömeg is, mögötte gyalázatos bűneivel; az időleges bálványozók és az időleges ellenségek egyaránt sokszor ragadták őt piszkos önzéseikbe. Kétségtelen, első sorban önmagának köszönheti, hogy sorba elfordultak tőle a rajongók, barátok, hívők, kiadók, lapok, olvasók. De, mert pályája minden

egy pontján voltak kihatásai és mert minden alkalommal letagadhatatlan volt nagy tehetsége, mégis csak nemzeti bűn és tömeg bűn, hogy egy Szabó Dezső vég-elemzésében e pillanatok idején nem választhat egyéb lehetőségek mint a nyomor, az öngyilkosság, az örültekháza, a revolverezés és a coriolánusi árulás között. Bűnös Szabó Dezső, de bűnös az a nép is, amelyből vétetett. A könyörtelen logika szabályai szerint ugyan csak bűnös lesz az a társadalom is, a volcsukok s az Aufidiusok népe, ha csakugyan tárt karjaikba fogják szorítani, nem mint író, nem mint az ősi közösségbe visszatérőt, hanem csak mint Coriolánust, akit hamarosan elfognak ejteni, mert csalódnia fognak benne, már pedig a Coriolánusokban mindig csalódnia szoktak.

Az a kérdés, hogy Szabó Dezső képes le z elhordani az új jelmezt és hamisítatlan coriolánusi sorsot talál-e majd? Nem akarok szörszálhasogatásba esni s nem akarok arról szólni, hogy Coriolánus rokon néphez ment és az utolsó pillanatban visszahökken. Pedig ezen a vonalon meglehetne indulni, mert Szabó Dezső irodalmilag gondolkodik és a shakhepearei Coriolánust vette mintául. Várja bizonyára a szenátorok küldöttségét és a penatesek látogatását, akiket ma pénznek, nyugdíjnak és politikai hatalomnak neveznek. Attól félünk, hogy nem lesz Coriolánus, csak heinei, a byroni sors jut neki osztályrészül, ha csakugyan megcsinálja a predeali nagy átkelést. Sőt attól félünk, mind-

IVETTE

kapható minden
jobb divatáru
üzletben

össze a Knthy Lajos tragédiája, akihez irodalmi vonalai is hasonlítanak, lesz nyomorult befejezése ennek a nyílt, akaratos árulásnak. Nem lesz egyéb, mint Heine Párisban, Byron Velencében, de talán csak száműzött az el nem hagyott vagy újra felkeresett nagyobb otthonban, a mit már egyszer megcsелеkedett. Akármilyen lesz, akárhogyan alakul is majd a jövő sorsa, két kétségtelen veszteséget máris el kell könyvelni. Az egyik, hogy Szabó Dezső nem tudott igazi remekké válni és a magyar társadalom nem tudott a nagy megpróbáltatásokhoz méltó nemeslelkű orcát ölteni. Ebből súlyos tanulság szól Erdély felé is, Szabó Dezső eredeti pátriájának lelkiismeretéhez: a sivár közöny, a bűnös érdektelenség, a kisebbségi defetizmos, a fűzfamagyraság, a renegátsággra való hajlam, a becsstelen önzés, az erők válságba döntése, a lehetőségek elpocsékolása, a rút, a gonosz, az elfajzott, a pokoli hátlátlanság rémes árnyai mindjobban szaporodnak a sorainkban. A Szabó Dezsők nemcsak egyéni tragédiákat jelentenek, hanem a magyar faj belső pusztulásának ijesztő tüneteit is.

Stojkovits & Békés, Arad

Atelie fotografic
Fényképészeti műterme

Piața Avram Iancu 16.

Szvetereket, pullovereket, harisnyákat, férfidivat és rövidárucikkeket a legolcsóbban szerezheti be Mayer

Sándor Arad, Str. Eminescu 20 22. (Deák F.-ucca)

Bundák nagy választékban

kaphatók Aradon a Párisi modelházban, városházával szemben

Kislány az uccán.

Egy városi főtisztviselő fogadott lányának fantasztikus meséje a rendőrségen.

(Az E. É. tudósítójától). Kellemtelen helyzetbe került a napokban önhibáján kívül *Halmos Dezső* városi főpénztárnok. Pár nappal ezelőtt

éjszaka 12 óra tájban a ligetben cirkáló rendőr egy 7—8 év körüli siró leányra lett figyelmes.

Megszólította s megkérdezte, hogy mit keres olyan késő a sötét, elhagyott városligetben.

— Halmos városi főpénztáros leánya vagyok — mondotta szepge a kisleány. — Az apám ma este kihozott ide és itthagytott egyedül a ligetben.

A rendőr nem kis meglepetéssel hallgatta a kislány szavait, majd egy társára bizta, hogy vigye be a központi rendőrségre. A leányka ott megismételte vallomását, amelyről szabályszerűen jegyzőkönyvet vettek fel majd

rögtönzött ágyat készítettek a gyermeknek az egyik irodában és ott töltötte az éjszakát.

Másnap reggel a rendőrség telefonon felhívta a városházát és Halmos főpénztárostól magyarázatot kért. Negyedórás magyarázkodás után kiderült a való tényállás és megállapítást nyert, hogy

a leányka fantasztikus meséje kellemetlen és furcsa világításba helyezte Halmost.

A főpénztáros hónapokkal ezelőtt vált el első feleségétől. Házasságuk idején történt még, hogy az asszony egy idegen kislányi vett a házhoz. Eleven, okos, de kalandos természetű leánykának bizonyult. Amikor szétváltak, az asszonyt az aradi szülészeti klinikán iratkozott be növendéknek és miután anyagi viszonyai is megváltoztak, a kis-

leányt egy Varjassy Lajos uccában lakó családhoz adta ki.

A leánykának nem tetszett az új helyzet és megszökött. Amikor a rendőr a ligetben rátalált, úgy gondolta, hogy meséjével rendbehoz mindent. A rendőrség kérdésére a városi főpénztáros kijelenlette, hogy

a gzermeket nem veheti magához,

mert azóta újból megnősült és neki is családja van. Miután fogadott anyjának sem áll módjában magához venni, a kalandos kisleány valószínűleg az aradi leányárvalházba kerül, ahol hasznos, dolgos leányt igyekeznek belőle nevelni.

A legiobb tüzelőanyag

mert a legmagasabb hőfoku az

Antracit brikett

Nem kórmoz! Salakja nincs! Minden kályhában jól ég! Kapható nagyban és kicsinyben házhoz szállítva a vezérképviselőnél

Vass Gyula

ARAD, Radnai-ut 94. szám.

TELEFON 911.

Arad megyei Takarékpénztár

Arad, Boulevard. Regina Maria 22.

Alapított: 1870-ben.

Sürgöncim: Bancomit.

Telefon: 24, 125, 225.

Foglalkozik a takarékpénztári és banküzlet minden ágával. Legelőnyösebben eszközöl bel- és külföldi átutalásokat, kiállít bel- és külföldi csekket, vállal meghitelezéseket és váltók, utalványok beszedését. Devizaszámla a legolcsóbban vesz és elad devizákat és valutákat. Kiszolgáltat váltócsekket.

Benzinbűzös kártérítési perek egy aradi nagykereskedő ellen.

Az aradi autósok körében sokat beszélnek egy érdekes esetről, amelynek központjában két aradi autbuszvállalkozó és egy közismert aradi cég áll. Nem kevesebbről van szó, mint hogy egy aradi cég az előírtnál gyengébb minőségű benzint bo-

egy kis üveggel mintaként, majd újabb megrendelést tett a cégnél. Amikor megérkezett az új szállítmány, abból is mintát tett félre és megállapította, hogy ugyanaz a gyengébb minőség érkezett, mint az előző szállítmánynál. Ekkor már cselekvésre határozta el magát.

A vállalkozó először felkereste a másik vállalkozót és ismertette a benzin-ügyben tapasztalatairól. Nem kellett sok idő annak a megállapítására, hogy itt is ugyanaz a helyzet, a benzin minőségével itt is baj van. Erre mindketten felkeresték a céget és bejelentették, hogyha nem térítik vissza a benzin árát, úgy feljelentést tesznek ellene csalásért. Hosszas tárgyalások következtek, amelyeknek eredményeképpen a cég kiegyezett

IVETTE

mosóselyem
az idei
divat

csátott forgalomba és ezért most nagyszabású kártérítéseket kell adni. mindazon vállalkozóknak, akik az anyagot tőle vásárolták. Az érdekes eset részletei a következők:

Két aradi autbusz vállalkozó, Savu Sevici és özv. Ádám Györgyné, akiknek több aradi utvonala van autbuszkoncessziójuk, egy ismert aradi cégnél vásárolják hónapok óta a benzint. A legutóbbi napokban egy véletlen folytán az egyik vállalkozó furcsa dolgot tapasztalt. Megállapította ugyanis, hogy a cég által szállított benzin minősége jóval gyengébb az előírtnál, ami azt eredményezi, hogy sokkal több benzin kell az autbusz számára, mintsa a szokásos minőséget használná. A tapasztalat annál inkább is meggyőző, miután közismert aradi cégről van szó és miután a vállalkozó mindenkor a jobb minőség árát fizettette ki. A vállalkozó elhatározta, hogy a végére jár a dolognak. A benzinből félretett

IVETTE

csak akkor valódi, ha
IVETTE-TRAVIS
szelvényvel van ellátva

a két autbuszvállalkozóval. A megállapodás szerint a cég 80000 lej kártérítést fizetett ki a vállalkozóknak, kik ennek ellenében elállottak a feljelentéstől.

S az eset csattanója ezután jön. Több másik autbusz vállalkozó megtudta a történeteket és gondolkozóba csett. Egészen szép kereset kínálkozik ilyen módon. Nyakra-főre kezdték rendelni a cégnél a benzint, hátha ők is találnak ilyen hibát és sikerül kikényszeríteni maguknak

egy kis kártérítést. Egészen természetesen azonban, hogy csalódtak reményeikben, miután a kárvallott cégnél az eset kiderülése óta nagyon vigyáznak és a benzin minősége a legkifogástalább. Végeredményben tehát a kis eseten mindenki keresett. A két vállalkozó a 80000 lejes kártérítést a cég nagyszabású megrendelést és a vállalkozók, akik később rendelték a kártérítés reményében és akiknek végeredményben az a hasznuk volt, hogy a pénzükért nagyszerű, kifogástalan benzint kaptak.

— Nem feltűnő-e mostanság egyes gyanus uraknak a hangok demokráciája?

Felelet:

Kohn nem jól érezte magát és elment az orvoshoz, aki igen kellemetlen bajt konstataált, amit úgy lehetne kifejezni, hogy nem Koharól énekelte a költő ama szép sorokat, hogy a „szelek mérgét nemesen kiálltam.“

— Kohn ur, — szölt az orvos — azt ajánlom, menjen fel Pestre egy tanárhoz.

— De hogy mehetek, doktor ur, hiszen a vonatban nem tőrnek meg az utasok és kidobnak.

— Ej, dehogyan nem. Tudja, mikor rájön a betegség, illessze két kezét az ajkához és tegyen úgy, mintha trombitálna.

Kohn tényleg felül a vonatra egy csomó hitsorsos közé és utközben állandóan trombitál. Egyik zsidó hallgatja, hallgatja, de végül is megszólal:

— Schön, schön, Herr Kohn, aber sagen Sie, von wo nehmen Sie den Geruch dazu?

IVETTE

kapható minden
jobb divatúru
üzletben

Egy főtéri kereskedő leleplezte házi tolvaját.

Az egyik főtéri üzletben történt. A tulajdonosnak feltűnt, hogy egy idő óta valaki állandóan dézsmálja az árukészletet. Már az első percben könnyű volt megállapítani, hogy csakis házitolvajról lehet szó, aki minden nap munkája bevégeztével kisebb nagyobb mennyiségű portékával távozik az üzletből. És különösképen feltűnt, hogy a házi tolvaj csupán a

Baeder-féle szappankészletet lopkodja

és abból az utóbbi napokban igen nagyértékű mennyiséget vitt el. A tulajdonos erre nyomozni kezdett és gyanuja arra az alkalmazottra terelődött, aki csak a közelmúltban lépett be hozzája és szolgálata elfoglalásának dátuma összeesik azzal az idővel, amikor az új Baeder-féle szappanok piacra kerültek. Napokon keresztül ligyelte alkalmazottját és egy este sikerült tettenérni, a mikor

nagyértékű finom Baeder-szappannal hóna alatt éppen az üzletből távozni akart.

Az alkalmazott nem tagadhatta és töredelmesen bevallotta, hogy ő volt az, aki az áruraktárt napról-napra fosztogatta. — Amikor a főnök megkérdezte, hogy miért éppen csak az új Baeder-féle szappankészletet dézsmálta, az alkalmazott így válaszolt:

— Ennek a magyarázata egyszerű. *A Baeder-féle szappant volt a legkönnyebb értékesíteni, mert amióta piacra került csakis ezt keresik.*

A tulajdonos miután alkalmazottja a kárt megtérítette, nem tett ellene bünvádi feljelentést.

Olvassa és terjessze az „Erdélyi Élet“-et!

Előadások az aradi kereskedőképző akadémián.

Február 2-án, vasárnap délelőtt 11 órakor az Aradi Kereskedelmi Testület egy a szorosán vett kereskedői körökön tulmenő fontosságú és érdekességű akciót indít meg. Egymást követő vasárnapi taggyűlésein a Kereskedelmi Testület négy, vagy öt előadásban megismerteti a mai legfontosabb életszükségletek anyagát, készítését, a termelés, a feldolgozás, a teremtés mai technikáját és jövő kilátásait.

Az Aradi Kereskedelmi Testület elhatározta, hogy néhány összefogó előadásban bemutatja az ő kereskedőképző akadémiáján, az anyag-technika legfőbb ágainak csodálatos fejlődését. Olyan szakembereket kért fel ezeknek az előadásoknak a megtartására, akik elméletileg és gyakorlatilag egyaránt benne élnek a modern árutechnika csodavilágában és a leghivatottabbak erről beszámolni. A textilipar állati, növényi és ásványi eredetű anyagfeldolgozását Frigyes Sándor textilmérnök, az ismert fiatal szakember és szakíró fogja ismertetni három egymást követő vasárnapi előadásain. Utána Szabó Sándor dr. a drezdai műegyetem vegyész-mérnöke a kerámika, porcellán és üveg élelvilágát fogja megismertetni. Ezután a vegyi technika szakértője

fog a kémia anyagsodáiról előadni.

Ezek az előadások elsősorban a Kereskedelmi Testület tagjaihoz szólnak, de minden érdeklődőt szívesen lát a testület. Az előadások vasárnaponként d. e. 11 órakor a kereskedelmi kamara nagytermében lesznek megtartva. Az első, mint már jeleztük, február 2-án lesz. Előadó Frigyes Sándor textilmérnök. Előadás címe: A textilipar és nyersanyagai.

— **Az aradi Kereskedelmi Alkalmazottak** regrutái bucsuztatására folyó évi február 1-én, szombat este 9 órai kezdettel a „Fehér Kereszt“ nagytermében „Kéknefelejs“ bálai rendeznek. A zenét Almaí Lact zenekara szolgáltatja. A tiszta jövedelem az állásnélküli családok kereskedelmi alkalmazottak javára fordítatik.

— *Hogy bírja ki Luțai azt a sok városi gondot, ami rája nehezedik?*

Felelet:

Kohn feldult arccal jön a kávéházba.

— Örült gondjaim vannak — mondja kétségbeesve — az adóságaim miatt egész éjjel nem tudok aludni.

— Hogy bírod ezt ki?

— Nappal alszom.

Károlyi Gyula asztalos

Arad, Strada Bucur (volt Eötvös-utca) 16. szám alatt

Készít minden e szakmába vágó munkát, javításokat a legolcsóbb árak mellett.

Estélyi ruhákat legszebben

FEST ◀◎▶ TISZTIT

Alex. KNAPP Sándor

Bárhová utazik

Kérjen árajánlatot és menetrend összeállítást a „Waggon-Lits Cook“ utazási világvállalat menetjegyirodájában, Minorita templommal szemben! Ez Önnek egy banijába sem kerül, amellet, hogy sok bosszúságtól óvhatja meg magát, időt és pénzt is nyerhet!

Objektív vélemény Küri Klárikáról, aki fellépett az Éva című operettben.

A többség véleménye arról, hogy tud-e táncolni, tud-e játszani a volt gyermekprimadonna.

Elmentem megnézni Küri Klá-
az aradi színházba. Akkor láttam
utóljára, amikor még fejletlen
testű, kis „gyermekprimadonna“
volt. Emlékszem, egész ügyesen,
ritmikusan, taktusérzékkel és
graciózitással emelgette vékony
lábacskáit és hajlította jobbra-
balra gyenge derekát. Azóta esz-
tendők teltek el és Küri Klárika,

IVETTE

mosóselyem
az idei
divat

mint hasenlő nevű, hirneves előd-
je, most nagy primadonnaként
szerepel a közönség előtt. Az
Éva című operettben lépett fel.

Szeretnék száz százalékosan
objektív lenni, amikor Küri Klári-
ka felléptéről írok. Hiszen nin-
csen semmi okom az elfogultságra
vele szemben: nem vagyok
szerelmes belé, nem is haragszom
reá, sőt: nem is ismerem sze-
mélyesen. Tehát természetes az
objektizitásom, amiért lesznek
akik igazat adnak, lesznek, akik
haragudni fognak reám.

Tehát az Évában Küri Klárika
kijött a szinpadra és a közönség
tapsolt. A lábai, amióta utóljára
láttam, megformásodtak, alakja
is megerősödött, mozdulatai is
nagyosak lettek. A hangja kelle-
mes kis szoprán és néha bosszan-
kodott az ember, mert vagy a
zenekar, vagy a partnere tulhar-
sngta. Elvégre azért jöttünk a
színházba, hogy Küri Klárikát
halljuk.

Most jön az, amire esetleg
lesznek, akik azt mondják, elfo-
gult vagyok vele szemben.

*Küri Klárika nem tud
táncolni.*

Kimondtam, illetve leirtam.
Bevallom nem kis bátorság kel-
lett hozzá, mert egyszer azt hal-
lottam a Klárika papájától, hogy
félholtra ver egy újságíró, aki
nem írt szépen a leánykájáról.

Bizony, Küri Klárika nem tud
táncolni.

Tetszik tudni, úgy áll a dolog,
hogy amikor ugynevezett balett-
táncokat lejtett, akkor mozdulatai
nem voltak kötöttek. Akkor úgy
csinálta, ahogy maga akarta és
mindig másképen. De az operett-
tánc az más. Ott pontosan kell
alkalmazkodni a partnerhez, a
zenéhez és a napokig, esetleg
hetekig tartó dresszurához. Küri
Klárিকা pedig nem tud alkalmaz-
kodni. Ő kérem szépen egy olyan
egyéniség, aki nem engedi meg,
hogy előírják neki, amit csinálni
kell. Ő úgy csinálja, ahogy neki

IVETTE

csak akkor valódi, ha
IVETTE - TRAVIS
szelvényvel van ellátva

tetszik, de ahogy a közönségnek
nem tetszett.

Küri Klárika táncolt. Rosszul,
félszegen és a közönség tapsolt.
Ha már benne vagyok a vak-
merőségben, hát azt is megmon-
dom, hogy Küri Klárika nem tud
játszani sem.

Küri Klárika nem színésznő.

Akármelyik műkedvelő eljät-
sza így, vagy még jobban ezt a
szerepet és minden házban talál-
hatunk ityen hangra, mint az ővé
és nagyon sok jobb táncos akad,

mondjuk az Iparos-otthonban is
mint a Klárika.

Ha a fentieket sértésnek talál-
ja venni ő, vagy a papája, ki
kell jetentenem, hogy nincsen
igazuk. Nincsen okuk megsértőd-
ni, mert például én sem venném
zokon, ha valaki azt mondaná
rólam, hogy rossz színész vagyok
és nem tudok játszani, meg éne-
kelni. Nem tudok . . . mit tehe-
tek róla, ilyen tehetségtelennek
születtem és kész.

És ha kész, akkor nyogodjunk
bele, mert változtatni nem lehet
az ilyen kész dolokon, csak ron-
tani lehet rajtuk. Ha az így van,
akkor mondja meg nekem kedves
Klárিকা papája, miért nem néz
maga nyitottabb szemmel. Mért
nem látja meg mind azt, amit a
közönség meglát. Hogy a maga
kedves leánya egy igen bájos,
csinos teremtés lehet, de nem
való színésznőnek? . . .

Miért erőszakoskodik? Ha őt
esztendővel ezelőtt varrodába
adta volna, ha főzni tanította vol-
na, azóta már értékes produktív
munkát végezne. Biztosítva volna
talán jövője is. De így. Biztosan
nem tud varni, nem tud főzni és
még biztosabban nem tud szín-
játszani.

És, ami még igen fontos eb-
ben a kérdésben,

Küri Klárika beszélni sem tud.

Szobában, intim társaságban
igen kedves beszédhangja lehet,
de a szinpadról úgy hallatszik,
mintha egy kis beszédhibája volna.

Egyszóval

*Küri Klárika nem alkalmas
a szinpadra.*

Esküszöm, ennek a cikknek a
megírására jóindulat vezetett.
Mert ne haragudjon. kedves Küri
papa, ha így folytatja, tönkre te-
szi Klárikának a jövőjét, És talán
még is kár volna érte. . . lis . .

IVETTE

kapható minden
jobb divatárú
üzletben

Ez történt a héten.

Egy régivágásu, békebeli magyar urral ismét szegényebb lett a magyar társadalom: Czárán János seprősi földbirtokos a napokban Aradon meghalt. Alig két évtizeddel ezelőtt a Czárán-név fogalom volt Magyarországon. A snájdig zsnntri, vakmerő sportember, a széles körökben kedvelt vivőr megtestesítője volt a két Czárán testvér: a János és a Zoltán. Lovasbravurjaiktól hangos volt a magyar és a külföldi sajtó és sporkörökben márkát jelentett ez a név. A körülrajongott urlovas a viszonyok változásával Aradon telepedett le Czárán János csakhamar központja lett az itteni uri társaságnak. Kedélye, képességei, szeretetreméltó modora, de különösen közismert szókimondása révén különleges helyet fogjalt el az emberek megbecsülésében. Halála érzékeny csapás nagykiterjedésű és előkelő családjára, de fájdalmasan érinti nagyszámu barátait és tisztelőit is.

*

Havas Sándor tragédiája volt a másik megrendítő esemény, amely izgalomba hozta Arad közönségét. Mint ismeretes, a Marty-konyagvár igazgatója néhány nappal ezelőtt luminállal megmérgezte magát és csak családja éberségének és az orvosok idejekorán történt beavatkozásának köszönhető, hogy a jobb napokat látott gyáros életben maradt. Havas Sándor az egyre kegyetlenebbül megnyilvánuló gazdasági krízis áldozatának tekinthető. A nemrégén még dús gazdag ember a dekonjunkturás viszonyok között fizetési zavarokkal küzdött és a régi kereskedőházak mentalitásában felnőtt Havas Sándor erkölcsi és lelkiismereti kötelességének tartotta, hogy valamennyi hitelezőjét kielégítse. Elkéseredve látta, hogy mozgalmas, becsületes munkáséletének minden eredménye összeomlik és most már a vagyona után egyéni becsülete is kockán forog. Ezt a gondolatot nem bírta elviselni és ez adta kezébe a mérgegpoharat. A minden tekintet-

ben korrekt és a tulságig érzékeny becsületérzésű gyáros barátai már akciót kezdtek, hogy felépülése után rendbehozzák ügyeit és a szanált helyzetében új életet kezd-hessen. Bizonyosra vesszük, hogy újjáéledt energiával lát neki Havas Sándor annak az új utnak, amely most előtte megnyílik és amely elviszi őt a boldogulás végcéljához.

Stern Rozsika művésznőnek nem esete Lányi Izsó.

Minden jó, ha a vége jó!

Az „Erdélyi Élet“ legutóbbi számában foglalkozott a Lányi Izsó esetével Stern Rózsival. Arad társaságainak heteken át kedvenc csemegeje volt az a családi botrány, amely az ismert nyomdatulajdonos házatáján zajlott le. Amint ismeretes, Lányi Izsó meglepetésszerűen kijelentette, hogy el akar válni feleségétől, akivel 18—20 éve él „boldog családi életet“ és nőül akarja venni felesége unokahugát, Stern Rózsika hegedűművésznőt, akit gyerekkora óta Lányiék neveltek. Az eset érthetően nagy fel-tűnést keltett Aradon, mert hiszen köztudomásu volt az a meleg rokon-i viszony, amely Stern Rózsikát a Lányi-familiához fűzte. Általában a közvélemény Lányiné pártjára állott és mélyen elítélte az öregedő férj szokatlan kilengését.

Stern Rózsikára nézve persze a legkínosabb az eset és az a kellemetlen szerep, amelybe akaratán kívül került és amely kihatással lehet egész életpályájára. Lányiné amint ismeretes, első felháborodásában beadta a válópert férje ellen és Lányi el is költözött hazulról egyik aradi szállodába. A kiptattant botrány után a család is közbelépett, megérkeztek a vidéki rokonok, elővették a házaspárt. Stern Rózsikát nem is kellett elővenni, mert ő már régen belátta, hogy ez a helyzet egészen groteszk

és semmt akadályt nem gördített a házastársak kibékülése elé. A családi tárgyalások most a legjobb uton vannak ahhoz, hogy a kínos esett fölött rövidesen napirendre térjenek a folyton örlő pletykamalmok. Láoyiék kibékülnek, Stern Rózsika pedig finom művészetével ismét visszamuzsikálja magát a nagy közönség szívébe... Az élet meg folyik tovább a maga sekélyes medrében lassan, emóciók és fantasztikus álmok nélkül.

Estélyi modellrajzaim megérkeztek, egyszerűbb ruhák készítését is vállalom jutányos áron. Egyben urilányokat tanítok varrni és szabni.

RÉVÉSZ MAGDA volt Széchenyi-uca 7. sz.

Könnyü bedörzsölés,
le mosás, valódi
DIANA
sós borszeszszel
hüsit, üdit, frissit.

**MINDEN HÁZNÁL
LEGYEN**

HA NINCSEK, AKKOR VEGYEN!

A valódi DIANA a legerősebb sós borszesz, tanácsos azért, hogy finombőrűek higitva használják

Pénzének ellensége,
ki nem keresi fel

„RECORD“

divatnagyaruházat, Arad, Str. Eminescu 15. (Deák Ferenc-ucca) — Női és férfi divatszövetek legolcsóbbak! — Vászongyári lerakat! Paplanműhely.

Lutai Cornél dr. interimár elnök urnak Helyben.

A város vezetősége szorgalmas olvasója az Erdélyi Életnek, amely bizony az utóbbi időben meglehetősen sokat foglalkozik városi ügyekkel. Az urnaknak nem sok örömük lehet abban, amit az Erdélyi Életben a saját személyükkel kapcsolatban olvasnak, hiszen mi nem sajnálunk tőlük egy-két kritizáló megjegy-

kerültek ki és ilymódon mégis hozzájutottak egy kis téli keresethez.

Ezidén a munkanélküliek — az időjárás szeszélye következtében — elestek ettől a keresettől, a város viszont tekintélyes összeget takarított meg azzal, hogy elmaradt a hólapátolás. Kézenfekvő tehát az indítvány:

az így megspórolt összeget juttassa a város a munkanélküliek részére.

A költségvetésben „az uccák karban tartása“ címen szerepel ez az összeg és így semmi akadálya sincs annak, hogy az éhező-fázó munkanélküli családok kapják meg ezt a kis pénzt, amely ugyanis hozzájuk jutott volna, hogy az egek főpolgármesfere ezidén meg nem feledkezik a havazásról.

Igérjük, hogyha ezt a gyakorlatikus tanácsunkat megfogadja a város, úgy legközelebb ismét szolgálunk néhányal.

IVETTE

mosóselyem
az idel
divat

zést, sőt néha rájuk nézve eléggé kellemetlen tanácsokkal is szolgálunk. A vezetőség javára kell írunk, hogy egyik-másik (nem személyes természetű) tanácsunkat meg is fogadják. Hogy egyebet ne említsünk, itt van például a városi zálogház, a munkanélküliek melegedőjének ügye, amelyben Lutai Kornél belátta, hogy az Erdélyi Életnek igaza van és annak megfelelően intézkedett is.

Most egy újabb indítvánnyal járulunk a tekintetes városvezetőség elé, amely már türelmetlenül várja újabb „écáinkat“. Felhívjuk b. figyelmét arra a körülményre, hogy az időjárás ezidén megbolondult és januárban tavaszt varázsol a rendezett tanácsu városokba is. Bizonyára feltűnt Önöknek is, hogy ebben a téli szezonban még egyáltalában nem esett hó Aradon. Más esztendőekben méteres hóréteg borítja ilyenkor az uccákat és a napszámosok egész hadserege nyüzsög, hogy a havat a forgalom érdekében eltakarítsa az uccákról. Ezek a hóelszállító munkások persze többnyire a munkanélküliek hatalmas tömegéből

IVETTE

csak akkor valódi, ha
IVETTE - TRAVIS
szelvényvel van ellátva

A tanító felszólítja Móríckát:
— Mondd meg nekem Mórícka, hogy hívják az első embert?

— Az első embert Lutai Kornélnak hívják, — mondja Mórícka.

— Na, na, nem Ádám volt az első ember?

— Igen, — hagyja rá a kis Móirc, — ha a külföldieket is beszámítjuk.

Porzsolt Jenő igazgatót leépítette a Societate Bancara Romana.

Az Erdélyi Hitelbank épületének homlokzatára már felkerült az új cégjelzés: Societatea Bancara Romana és a pénzügyintézet most már teljesen a központ utasításainak megfelelően működik. A Societatea Bancara Romana megkezdte a fiókinézetek országos szervezését és ennek során — mint értesülünk — már a legközelebbi időkben megnyílik a temesvári fiók is. Az aradi intézettel kapcsolatosan az új rezsimnek első intézkedése sajnos rossz hatást váltott ki Arad közgazdasági társadalmában. Az intézet vezetősége ugyanis felmondott Porzsolt Jenő igazgatónak, a devizaosztály agilis vezetőjének, aki ez alkalommal tekintélyes végkielégítést kapott. Porzsolt Jenő ismert és kedvelt tagja az aradi társaságoknak, pénzügyi körökben pedig megbecsülést szerzett magának szakértelmével és korrektségével. Az átalakított Hitelbank pedig szegényebb lett egy képzett és szimpatikus főtisztviselővel.

Olvassa az
Erdélyi Elet-et!

IVETTE

kapható minden
jobb divatúru
üzletben

Pankotáról jelentik:

Fényes keretek között tartotta meg esküvőjét január 22-én Pankotán Herzka Ármin uradalmi jószágigazgató leánya, Herzka Erzsike Silvestro Giovanni Battista Succhi-Valle nagybirtokossal, az olasz királyi hadsereg tisztjével. Pankota és környékének előkelősége vett részt az impozánsan meleg hangulatban lezajlott családi ünnepeken. Amikor a nászmenet a templomba érkezett, a pankotai énekhar Weissz János kántor-tanító vezetésével elénekelt Gounod: Ave Maria-ját és Lohengrin nászindulóját. Nász-nagyok voltak: Leölkes Béla, az Agronomul vezérigazgatója és Alföldi Pál, a Mezőgazdák r.-t. vezérigazgatója. A koszoruspárok: Kienitz József és Szokup József, Pop-Zasló Pipi és Beteg Gábor, Weisz Zsuzsa és Fekete Árpád, Órs Lili és Fekete József, valamint Nau Sárka és Steger József. Az egyházi szertartást Olajos József apát-kanonok végezte. Az esküvő után 140 teritékes lakoma volt, amelyen többek között megjelentek: Paunescu György ezredes és felesége, özv. Novan Cornélné. Gold Emil vezérigazgató, dr. Éles Simon, Feiner Farkas és neje, Dolga Imre titkár, Betegh Gábor, dr. Pop-Zasló Simon főbíró és neje, dr. Hirsch Samu, dr. Kráitz Lajos és neje, dr. Werner Miklós, dr. Rosti Rezső, dr. Weisz József, dr. Staubesand Keresztély, dr. Lengyel Dezső, dr. Lederman Márton, Steger Vendelné és még sokan. — A lakoma alkalmával számos toaszt hangzott el a fiatal pár egészségére. Az ifju házaspár Rómába ment nászutra.

Olvassa az
„Erdélyi Élet“-et!

Az Erdélyi Élet hangos filmje.

— *Hol van az a csodás jölet, amelyet politikusaink kortesbeszédikben beigérnek.*

Felelet:

Kohn elmegy a sadehenhez és azt mondja neki:

— Mi lett azzal a gyönyörű, dugsgazdag leánnyal, akit nekem megígért?

— Ja, — feleli a sadehen — azt én magam vettem el.

— *Lutairól mondják, hogy nem is olyan rossz ember.*

Erről jut eszünkbe:

Kohn és Grün ülnek a kávéházban. Egyszerre csak Grün leteszi az ujságot és így szól:

— Érdekes.

— Mi az az érdekes?

— Olvasom, hogy Münchenben egy régi, kopott képről levakarták a festéket és alatta egy gyönyörű nő portréját találták.

Kohn erre szó nélkül fölkel és távozni készül.

— Hová mész? — kérdi Grün.

— Rohanok haza a feleségemhez és lekaparom róla a festéket. Was kann man wissen...?

— *Hogy van az, hogy a Temesvári Hirlap által rendezett szépségversenyre annyi rengeteg sok csunya nő is beküldte az arc-képét.*

Felelet:

A gróf hirdetést tett közzé, hogy külföldi útjára angol és francia társalgót keres. Másnap jelentkezik nála egy pólisi zsidó, akitől a gróf megkérdi:

— Tud maga angolul?

— Nem tudok.

— Tud maga franciául?

— Nem tudok.

— Hát akkor mi a frásznak jelentkezik?

— Én csak meg akarom mondani a gróf urnak, — mondja a zsidó — hogy rám ne számítson.

— *A liberális törzsasztalnál fölvetődik a kérdés: hogy van az, hogy minden oldalról folyton támadják Lutai interimár elnököt és Lutai mégis marad?*

Felelet:

Egy ur ül a tó partján és horgászik. Arra jön egy másik ur és nézi. Nézi, nézi, aztán egy idő múlva megszólal:

— Mit csinál itt kegyed?

— Nem látja? Horgászok.

— De hiszen nem fog semmit.

— Ugyan ne hecceljen még maga is.

Az egyik tovább horgászik, a másik tovább nézi. Egyszerre csak úgy pár óra múlva a kibic felkiált:

— Hopp, mozog.

A horgászó kihuzza a horgot, ett a hal. Megfogja szépen, leveszi a horogról és visszadocja a vízbe.

De uram, — szól a másik megrökönyödve — ön itt órák hoszát horgászik, aztán ha végre horogra akad egy hal, visszadobja?

— Ugyan, — mondja a horgászó — hiszen ebben az egész tóban csak ez az egy hal van.

— *Beválhat-e a legszeniálisabb színházi trükk Aradon?*

Egy amerikai színigazgató új darabjának bemutató előadásán a következő szövegü táblát akasztotta ki a színház kapujára:

Ma este mindenki ingyen léphet be a színházba!

Az emberek természetesen tódultak a színházba, úgy, hogy a

Férfiszövetet olcsón és jól vásárolhat
I. SCHUTZ-nál

ARAD, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 2. sz. (volt M. Neuman helyiség).

IVETTE

mosóselyem
az idei
divat

kétezer személyes színház zsufolásig megtelt, sőt ezekre menő tömeg távozott a pénztártól, mert már nem kapott jegyet.

Az előadás nagy siker jegyében zajlott le. Az emberek meglegedetten távoztak. A kijáratnál azonban újabb tábla fogadta őket a következő szöveggel:

Tetszett az előadás?
Akinek tetszett, fizessen
utólag 5 dollár beléptidíjat!

És a kitünő darabért hálás publikum szó nélkül fizetett.

Kérdés: Ha ezt a trükköt Aradon próbálnák ki, hányan fizetnének utólag?

Gyil- és öngyilkosságok nagyban és kicsinyben.

Aki szelid és nemes művészi élvezetekre vágyik, az ne nézze meg a városi mozik műsorát, mert égnek áll majd a haja a szörnyüésektől.

Egyik legutóbb beharangozott film megint a tömeg szadisto hajlamaira spekulál. Ime a tartalma:

Egy orosz nagyherceg ellen a nihilisták merényletet akarnak elkövetni és ugyanakkor a nagyherceg meg akarja házasítani fiát egy nagyhercegnővel. A fiu, amikor a nagyhercegnő látogatóba érkezik, a rendőrfőnök figyelmztetése ellenére rövid időre elhagyja apja lakását és egy szegényes házba megy, ahol egy ismeretlen valaki agyonlövi. Az apa és a nagyhercegnő bosszút esküszik, közben megtudják, hogy a gyilkos Ipanoff Loris festő volt, aki azonban elszökött Párisba. A nagyhercegnő utána utazik Párisba, hogy ott az orosz rendőr-

főnök segítségével eltegye láb alól. A nagyhercegnő, aki a legvadabb bosszuérzettel közeledik a festőhöz, lassanként megenyhül, mert azt hiszi, hogy nem ő volt a gyilkos. A legnagyobb szerelmi mámor közepette azonban kiderül Ipanoffról hogy mégis ő gyilkolta meg a nagyhercegnő vőlegényét. A nagyhercegnő felcsalja kastélyába a festőt, hogy ott elfoghassa és ugyanakkor sürgönyöz a meggyilkolt apjának, hogy Ipanoff Loris a gyilkos. A feldühödött apa elfogatja Ipanoff Loris édesanyját, öccsét és lánytestvérét, akiket a börtönben meggyilkolnak. Ipanoff Loris felmegy a hercegnő lakásába és ott kiderül, hogy a festő azért gyilkolta meg a nagyhercegnő vőlegényét, mert ez a fiatalember megbecs-

IVETTE

csak akkor valódi, ha
IVETTE - TRAVIS
szelvényvel van ellátva

telenítette a festő hugát ugyanakkor amikor a nagyhercegnővel járt jegyben és a szerencsétlen leányt eltaszította magától. A gyilkosság nem is volt tulajdonképpen gyilkosság, mert ha a szükséges formalitások nélkül is, de párbajt vívtak egymással. A nagyhercegnő megrendülten hallgatja a valamást és már-már kibékül egymással a két szerelmes, amikor Loris Ipanoff sürgönyt kap Moszkvából, hogy a meggyilkolt fiu apja megölette a nagyhercegnő besugására édesanyját, öccsét és hugát. A festő szörnyü fájdalomában elrohan és a nagyhercegnő megmérgezi magát.

Hát aki azért pénzt ad, hogy órákon át efafta gyilkosságokban gyönyörködjék — az meg is érdemli ezt. Viszont érthetetlen, miért nem olvas inkább ponyvaregényeket? Azokban még több gyilkosság van és a tizedrészébe se kerül

Szendrey Mihály hat hétre átadja a színházat a városnak.

A közönség közönye Temesvárra kényszeríti az aradi szinigazgatót.

(Az Erdélyi Élet tudósítójától.) Az aradi magyar közönség hozzászólt már ahhoz, hogy a magyar szinigazgató panaszkodik. Sőt, már azon a véleményen van, hogy minden szindirektor „hivatalból sir”. Ami azonban most történt az aradi magyar színház körül, az talán elég lesz ahhoz, hogy öntudatra ébressze Arad magyar társadalmát, talán fel fogja ébreszteni a mély álomba merült lelkiismeretet. Mert most már úgy áll a helyzet, hogy a nap-nap után üresen tátongó színházi széksorok arra kényszerítették Arad magyar színházának igazgatóját, hogy társulatával együtt elmeneküljön Aradról. Ez történt:

Szendrey Mihály szinigazgató a napokban kérvénnyel fordult a város vezetőségéhez, amelyet arra kért meg, engedélyezze a szintársulatnak másfél hónapra a Temesvárra való átköltözést, oly módon, hogy ezen idő alatt ne fizessen bért a színházért. A szinigazgató kérvényében előadta, hogy rövid pár hét alatt az aradi magyar közönség közönyössége miatt több mint félmillió lejt fizetett rá a színházra. Hogy a város ne veszítse el a színházi bért, felajánlotta, hogy egy vállalkozót hoz, aki a hangos filmet fogja bemutatni Aradon. Lutai Kornél dr. interimár bizottsági elnök megfelelőnek tartotta a város érdekében az aján-

IVETTE

kapható minden
jobb divatáru
üzletben

atot és létrejött a megállapodás. Ész szerint február 3-án érkezik meg Aradra a vállalkozó, aki három hangos filmet mutatna be február 15-től kezdve az aradi színházban. A három film között szerepel a világsikert elért Singing Fool is. Egy-egy film tíz napig maradna műsoron.

Kommentár ehhez már nem kell. Az aradi magyar színház végvonaglása lelkiismereti furda-

lást kell, hogy előidézzon azokban, akiknek a hibája előidézte: az aradi magyar közönségben. Csak így tovább, hölgyeim és uraim és nemsokára egyáltalában nem lesz szükség arra, hogy támogassák a magyar színházat, azon egyszerű okból, mert nem lesz magyar színház! És akkor majd jó lesz bünbakkot keresni a „miért“ megfejtéséhez!

Elkeseredett háboru dul az aradi tejsarnokok között.

Két érdekes feljelentés a Mezőgazdák Tejüzeme ellen. — Minek köszönhető a maximális ár leszállítása?

(Az E. É. tudósítójától.) Rendkívül érdekes háborúság dul ma Aradon a Tejsarnok tulajdonosok között. A háborúság fejleményei közé tartozik az a két feljelentés, amelyet Brasch Elemér, az Aradi Tejsarnok tulajdonosa az aradi egészségügyi főfelügyelőségen az aradi Mezőgazdák Tejüzeme r. t. ellen beadott. A feljelentés tartalmát minden kommentár nélkül, kizárólag tárgyilagosság céljából leközzöljük, a megindítandó vizsgálat folyamán majd visszatérünk rá.

Az Aradi Tejsarnok tulajdonosa pár héttel ezelőtt adta be az első feljelentést Spiru Sándor dr. aradi egészségügyi főfelügyelő kezéhez. Ebben elmondja, hogy a Mezőgazdák Tejüzeme r. t. válalatban, ami annál kevésbé engedhető meg, miután éppen ezen funkcionárius vizsgálja felül a többi árus (tehát a konkurrencia) tejrészletet egészségügyi szempontból. Így tehát összeférhetlenség esete áll fenn. Arról panaszkodik a Tejsarnok tulajdonos, hogy emiatt folytonos szekaturáknak van kitéve és folytonosan okot keresnek arra, hogy megbüntessék és más módon is megakarják akadályozni vállalkozása gyakorlásában.

Pár nappal ezelőtt következett a második feljelentés. Ebben Brasch előadja, hogy tőle már az iparendély kiváltásakor megkövetelték, hogy a Tejsarnok az egészségügyi szabályrendelet

értelmében cementezett padlóval birjon, ezzel szemben a Mezőgazdák Tejüzeme ezen követelmény betöltése nélkül működik. Kéri a törvényes rendszabályok alkalmazását. A második feljelentést Brasch nevében egy ismert aradi ügyvéd adta be, aki erősen követelte, hogy az egészségügyi felügyelőség haladéktalanul indítsa meg a pártatlan vizsgálatot. Ugyanezt a két feljelentést az egészségügyi minisztériumnál is beadták.

A háborúság tehát javában dul és ennek egyik fejleményeként lehet elkönyvelni azt is, hogy maguk a Tejsarnok tulajdonosok kérték az ármaximáló bizottság múlt ülésén a tej árának leszállítását. Ami bizonyára kivívta az aradi fogyasztóközönség meglegedését és tetszését. A feljelentések ügyében megindítandó vizsgálatról és annak fejleményeiről, valamint más ezzel összefüggő kérdésekről legközelebb számolunk be.

— **Bejelentettük a hatóságnál,** hogy papagálygyomrunk tartjuk kávéházi szomszédunk feleségét! Az asszony, akinek von Haus aus kakadu-ura van, hosszabb idő óta olyan cifrán öltözködik, mint egy papagály, összevisaza hadar tücsköt-bogarat folyton rikácsol.

Egy asszony, aki ragaszkodik.

Ha az ember főleg a kisvárosi lapokat figyelemmel olvassa végig, sok olyan írást talál azokban, amelyeknek olvastára nosolyra nyílik az ajka. A kisvárosi emberek ugyanis a legkevésbé árulnak zsákba macskát s mivel úgy is tudják, hogy nem történhetik a városban semmi, amit azonnal nem tudna mindenki, nem rejtik véka alá gondolataikat, hanem azoknak a kisvárosi lapok hasábjain szárnyakat is adnak.

Különösen előszeretettel nyiterezik a kisvárosi nép és ezekben a nyílttéri közleményekben sokszor a magánéletét is leplezetlenül a piacra viszi.

Ilyen lelki momentumok születtek az alábbi nyíltteret is, amely az egyik nagybányai lap legutóbbi számában jelent meg:

— Fazekas József önálló lakatosmester urnak és jóismerős női-barátainak.

Mivel a legutolsó tárgyaláson, a magával jó ismeretségben lévő nők nagyon szépen vallottak magam mellett, ezeknek is tudomására kell adnom, hogy én mint törvényes felesége 13 évig és 9 hónapig együtt éltem magával, mint törvényes urammal; elválni csak halálom után fogok és akkor felteheti a mirtusz-koszorút magam mellett az a nő, aki mindenképen utódom szeretne lenni.

Ezennel tudomására adom a magaval jó ismerős nőknek azt is, hogy én a hosszú 13 év alatt megszoktam, megszerettem magát és nem könnyen fogok erről lemondani. Akik tehát várnak magára, azok még elég sokáig fognak várni!...

Végezetül a magát támogató kisasszonyoknak és urinőknek boldog újévet kívánok addig is, amíg még egyszer be fogom bizonyítani, hogy ők is okai annak, hogy ez a régi házasság egyelőre megszűnt.

Fazekas Józsefné,
a törvényes feleség.

Megérkeztek a legujabb női és férfi divat újdonságok

divatruházában Arad, Strada Brațianu (Minorita palota), melyek mélyen leszállított árban kaphatók.
I-a női selyem harisnya 98 Lei! I-a flór 90 Lei! Fátyol harisnya 115 Lei!

Goldstein Lajos

Riunione Adriatica di Sicurta, Trieste

Aradi vezérügynökség
 Bul. Reg. Maria (Uj Neuman-ház)

NEHÉZ MUNKA

vevő ört találni és piacot, ahol árult elhelyezze.

KÖNNYŰ

lesz ez a munka, ha

„Románia Cimtárát,”

használja, amely a kereskedelem, ipar és mezőgazdaság számára megjelent. A mű helységnevtárakon, miniszteriumokon, konszultusokon, képviselőházon stb. kívül **1 MILLIÓ CIMET** tartalmaz a kereskedelem, ipar, mezőgazdaság és szabad foglalkozások köréből az ország 16.141 helysége szerint beosztva. Ez az egyedüli mű, amely földrajzi és népiismereti adatok mellett az ország egész gazdasági életének hű képét adja. — Az 1929—30-iki kiadás lényegesen javított.

Ara 3000 Lei.

Megrendelhető a kiadónál:

Rudolf Mosse S.A.

Bucuresti I., Calea Victoriei 31.
 Telefon 357-88, 364-41, 377-05.
 Vagy az aradi fióknál Strada Alexandri 1. — Telefon: 132.

Porosz **kokszt, kőszén,** aprított **tűzifa, „RETORTA” fa-szén** minden mennyiségben házhoz szállítva kapható

Altmann Ede

cégnél **ARAD,** Bul. Reg. Ferd. (Boros Béni-tér) 44. Telefon 461.

WEISZ LIPÓT FOTOSZALONJA

Bulevardul Regina Maria No. 22.
 (Dáciával szemben)

Gyermek-, portrait és interieur felvételek a legszebb kivitelben eszközöltetnek.

Goldschmiedt-bor tiszta,

jó,

olcsó,

kapható mindenütt.

A legelőnyösebb bevásárlási forrás!

A. Losonczy és Co.

óra- és ékszerüzlet

Piața A. Iancu 18. (Szabadság-tér)
 Mindenemü arany-, ezüst- és ékszerárúk. — Preciz zseb- és falórák. Speciális óra, ékszerjavító és vésnöki műterem.

THERAPIA

szanatórium Arad, Str. Iosif Vulcan (Kazinczy-u.) 8.
 Telefon 532. Telefon 532.

Legmodernebb műtőfelszerelés. Röntgen, Quarz. — Diathermia. — Diaeti us konyha. Ápolási-dij napi teljes ellátással orvosi felügyelettel. — I. osztály 450, II. osztály 350, III. osztály 250 lej.

Erdélyi Bank

és Takarékpénztár Részvénytársaság

Centrala: Cluj. — Fiókok: Arad, Brașov, Oradea, Sibiu, Târgu-Murăș, Turda, Timișoara. Telegramme: Ardealbanc. — Telefon: 500, 548, 08. — Foglalkozik a banküzlet minden ágával. — Deviza osztály.

EMIL MAIDT Arad, Bulevarul Regina Maria No. 18. :-:

Uridivat, férfi fehéreneműek, kalapok és sportcikk nagy raktára.

Fick József

Mélyen leszállított árak!

kelmefestő és vegytisztító intézete Str. Barițiu (volt Rákóczi-u. 14. saját ház. A legszebben **FEST, MOS és TISZTIT.** Felvételi üzlet Bul. Reg. Ferd. 35. Boros Béni-tér

Legpontosabb kiszolgálás!

Aki tartós és divatos színekre akarja ruháit festetni, keresse fel

Truța János kelmefestő és vegytisztító

intézetét a Magyar- és Varjassy Lajos-uccák sarkán, ahol a **legszebben és legolcsóbban** (majdnem féláron) **festenek, tisztítanak és mosnak.** Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

VASHORDÓK angol kivitelben, 200 liter ürtartalommal darabonként 1000 lejért kaphatók
KÁLMÁN & Co. Vashordó- és Fémárugyárában Aradon

Butoresarnok

Asztalos Sándor-uca 4. szám, ajánlja a legolcsóbb árak és kedvező fizetési feltételek mellett részletre is butorait.

Szinehagyott bőrkabátot, ridikült, őszi és téli ruhát bármilyen színre a legszebben festi és tisztítja, plüss kabátokat gőzöl

HOSZPODÁR Arad, Strada Stroiescu 13. (volt Teleky-uca.)

Ermesz István bádogos és vízvezetékszerelő
 Arad, Str. Mărășești 12. (Kossuth-u.)

Bánáti

Bankegyesület R.T.

Részvénytőke és tartalékok 200,000,000 L.
 Főintézetek Arad, Timișoara (Temesvár)

Alapított 1888.

Fiókintézetek: Alexanderhausen Albrechtstflor, Almáskamarás, Altbeschenowa, Biled, Buziasch, Bogaroch, Elek, Engelsbrunn, Gertianosch, Glogowac, Gottlob, Grabatz, Grossjetscha, Gross-Karal, Gross-Sanktnikolaus, Güttenbrunn, Hatzfeld, Johannsfeld, Karanbesch, Koglevich, Knees, Lenuheim, Lippa, Lugosch, Marienfeld, Neuarad, Neubeschenowa, Neudorf, Neupetsch, Neusanxpeter, Neusiedl, Orczydorff, Ostern, Pankota, Perjamusch, Sanktanna, Sanktmartin, Schöndorf, Semlak, Temesvar-Fabrikstadt, Temesvar-Josefstadt, Triebawetter, Tschened, Tschene, Wariasch, Wiesenheid, Wings, Zaderlach,

kiadóhivatala Bul. Reg. Ferdinand 5. (Csanádi Tkp.-palota)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ajánlkozik mindenféle könyvnyomdai uton előállítható munka izléses és pontos elkészítésére a legrövidebb időn belül, versenyképes áráért. Könyvek, folyóiratok, újságok, hivatalos, iskolai és egyházi nyomtatványok, árjegyzékek, falragaszok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, gyászlapok, ipari, kereskedelmi, gazdasági és pénzügyi nyomtatványok, körlevelek, üzleti értesítések, borítékok, levélpapírok, számla- és megrendelőkönyvek, felszólítólevelek stb. — Gummibélyegzők készítése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . 600 lei
 Félévre . . . 300 lei
 Negyedévre . . 150 lei
 Az egyes szám ára 20 lei
 Ó-Romániában . 20 lei
 Jugoszláviában 4 dinár
 Csehszlovákiában 4 c. k.
 Amerikában 1 évre 5 d.

Megjelenik minden hó 10-én, 20-án és 30-án. Hirdetések közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők vagy bármelyik hirdetőiroda útján is feladhatók. A hirdetések díja szövegoldalon 8 lei, hirdetésoldalon 6 lei négyzetcm.-ként.

Telefonszám 520.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Arad, Str. Cloșca (Szent László-u.) 2.

Telefonszám 520.

Előfizetési árak egy évre: vállalatoknak, nagykereskedőknek 1000 lei, nyugdíjasoknak, köztisztviselőknek 300 lei.

Lovrov & Co. könyvnyomdája Arad.